

Et sted for å hedre, et sted for å minnes

Taler

Jonas Gahr Støre

Dato

16 juni 2022

Sted

Utøya-kaia, Tyrifjorden

Omstendigheter

Åpning av nasjonalt minnested etter 22.juli-massakren

- 1 Deres kongelige høyhet. Kjære overlevende, pårørende og etterlatte. Kjære alle sammen.

Snart er det 11 år siden den mørke dagen.

5

Dagen da terroren rammet oss.

Da så mange mistet de kjæreste de hadde.

Da tryggheten ble borte for så mange.

- 10 Igjen sto overlevende, pårørende og etterlatte.

Familier, venner, kolleger - ja, et helt land, en hel verden, i sjokk og sorg.

Vi ble alle preget. Vi er alle fremdeles preget.

15

Alle dere som er etterlatte - jeg tenker på dere, spesielt på en dag som denne. Vi kan ikke forstå den smerten dere fortsatt kjenner på.

Og vi tenker på alle dere som overlevde.

20

Noen av dere med fysiske plager, alle med sorg og vonde minner det kan være vanskelig å bære.

22. juli 2011 setter spor for resten av livet. For mennesker, fellesskap og nasjon.

25

Vi mennesker har ulike måter å bearbeide tap og sorg på.

Noen oppsøker stedet der det skjedde.

30

Andre ønsker et minnested å gå til.

Andre igjen finner sin egen vei.

35 Vi som nasjon trenger et minnested. Et sted som for alltid kan minne oss om alle de vi mistet. Et sted der våre barn og barnebarn kan lære om hva som skjedde, om konsekvensene av høyreekstremisme og hat.

40 Minnesteder hjelper oss å huske. Hvem de som ble drept var, hva de sto for og hva de kjempet for.

På Utøya har vi Lysningen.

45 I Oslo ligger 22. juli-senteret, og vi skal få et permanent minnested når regjeringskvartalet er gjenreist.

I dag åpner vi endelig det nasjonale minnestedet her på Utøya-kaia.

50 Det har tatt lang tid. Det er jeg lei meg for. Men nå står det her.

Jeg vil takke alle dere som på ulike måter har vært involvert i dette arbeidet.

Bryggeområdet med søylene har blitt verdig og symboltungt.

55

Minnestedet hedrer de 77 som døde 22. juli - i regjeringskvartalet og på Utøya.

Navn og alder er utformet som relieffer i bronsesøylene.

60 Navnene er tegnet og er derfor helt unike - slik hver og en av de som mistet livet, var helt unik.

Ved gjentatt berøring vil bronzen over tid bli blank. Slik at navnene til dem vi mistet, ikke skal blekne med tiden, men skinne stadig sterkere.

65

Når man kommer til minnestedet, møter man navnene til de åtte ofrene fra

regjeringskvartalet.

70 Følger man stien ned til vannkanten, møter man navnene til ofrene fra Utøya.

Den første buen på minnestedet er rettet mot solen slik den stod på himmelen da bomben eksploderte i regjeringskvartalet.

75 Den andre buen er rettet mot solen slik den stod på himmelen under angrepet på Utøya.

Her på kaia hvor MS Thorbjørn legger til, og der mange av AUF-erne våre kom i land, fortsetter den buede trappen ut i vannet og danner en gjestebrygge.

80

Minnestedet hedrer alle som døde.

Minnestedet hedrer alle som overlevde.

85 Og minnestedet hedrer alle naboer, frivillige og alle som hjalp til.

Alle som gjorde en heltedig innsats 22. juli.

Til båtfolket på Tyrifjorden og alle naboer: Dere visste ikke hva som truet.

90

Likevel dro dere ut for å hjelpe ungdommer som hadde kastet seg i vannet. Jeg vet det har vært vanskelig å leve med minnene så nær på, å føle at denne dagen aldri slipper taket.

95 Det rører oss å se at det igjen er båter ute på fjorden i dag.

Terroren 22. juli 2011 var ikke et tilfeldig angrep.

Angrepet var politisk motivert og rettet mot AUF og Arbeiderpartiet.

100

Derfor må vi også i dag minne hverandre på hvor viktig det er å fortsette kampen mot hatytringer, rasisme og ekstremisme.

Trusler, hat og konspirasjonsteorier skal ikke stå uimotsagt noen gang.

105

For vi vet hva ekstreme holdninger kan føre til. Jeg håper at minnestedet her på Utøya-kaia kan bidra til at nye generasjoner lærer av vår mørke historie.

110 Å bestemme, utvikle og bygge et minnested er ikke enkelt. Ikke nå heller. Men vi, fellesskapet i Norge, klarte det. Og til alle som bidro - en varm og hjertelig takk.

Og jeg håper at det blir et sted for oss alle.

115

Et sted for å hedre. Og et sted for å minnes.

I fellesskap. Med verdighet. I respekt. Fordi vi aldri skal glemme.

120

Kilde
www.regjeringen.no

URI
<https://www.virksommeord.no/tale/et-sted-for-a-hedre-et-sted-for-a-minnes>

125

130

135

140